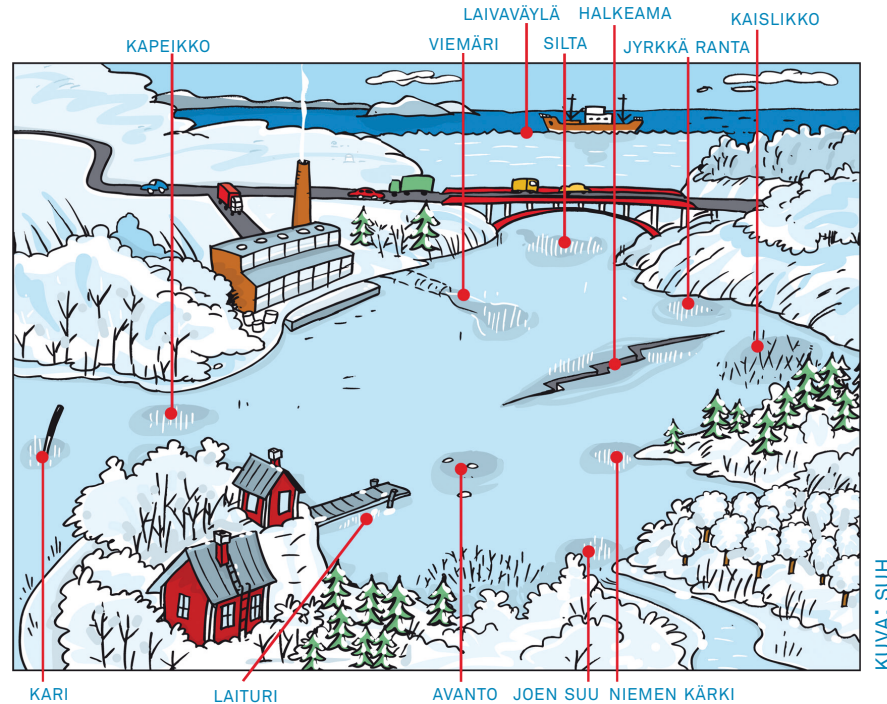

Turvallisesti jäälle!

Turvallisen jäällä liikkumisen edellytys on, että tuntee jään ja jäällä kulkemiseen liittyvät riskit sekä varustautuu oikein. Hyvästä uimataidosta on apua myös jäällä liikkujalle, jos jää pettää tai joutuu auttajaksi. Lisätietoa löydät [TÄÄLTÄ](#).

KUVA: SUH

VAARANPAIKAT

Veden virtauksen vuoksi vaarallisia paikkoja ovat joet, järvien kapeikat, karikot, niemenkärjet, jokien ja purojen suistot sekä äkkijyrkästi veteen putoavien rantapenkereiden vierustat.

Teollisuuslaitosten ja asutuskeskusten viemäreiden laskualueilla jää on heikkoa lämpimän päästöveden ja virtauksen takia.

Sillat, laiturit ja jäissä makaavat alukset sitovat lämpöä ja synnyttävät virtauksia, jotka heikentävät jään niiden alla ja lähituntumassa.

Vesistöjen syvänteiden kohdalla jää voi olla ympäröivää jäätä heikompaa, koska niissä oleva suurempi vesimäärä jäähtyy hitaammin.

Kaislat tekevät jäästä seulan ja samalla hauraan.

Laivaväylät ja kalastajien avannot ovat vaaranpaikkoja.

Halkeaman kohdalla jään kantavuus heikkenee. Niiden ja muiden rikkoutumien kohdalle kinostuvan lumen alla jää ohenee ja voi joskus jopa sulaa kokonaan.

JOS JÄÄ PETTÄÄ, TOIMI NÄIN

- Säilytä mielesi rauhallisena.
- Huuda heti apua.
- Käänny siihen suuntaan, josta olit tulossa. Jos kuljit hiihtäen, irroita sukset ellet muuten pääse ylös.
- Riko jäätä edeltäsi niin pitkälle kuin se särkyy.
- Kohota uintipotkuilla itsesi vaaka-asentoon ja ponnista itsesi jään päälle.
- Kieri, ryömi ja konttaa kunnes varmasti olet kestäväällä jäällä.
- Hakeudu nopeasti lämpimään.

SOVELLUS

Jumppasalissa/luokassa voidaan käydä tarinan muodossa läpi.

- Talvella ulkoliikuntapaikan jäädytetyllä kentällä luistelutunnilla voidaan harjoitella käsillä itsensä vetämistä jäätä pitkin vatsallaan eteenpäin luistelun ohessa.
- Tutustutaan naskaleiden käyttöön.

Jään muodostuminen

OPPIAINEINTEGRAATIO: YMPÄRISTÖ- JA LUONNONTIETO SEKÄ FYSIIKKA (jään muodostumisen periaatteet, lämpötilan vaikutus veteen)

Mitä on teräsjää? Kuinka kantava teräsjää muodostuu?

VÄLINEET

- muovämpäri
- vettä
- Ilman lämpötila pakkasen puolella

Täytetään ämpäri vedellä ja annetaan sen jäätyä pakkasessa. Voitte myös täyttää tyhjiä maito- tai mehupurkkeja vedellä ja jäädyttää ne. Vertailun vuoksi jäädyttäkää parissa maitotölkissä vettä, jonka sekaan on laitettu mehupillejä, tikkuja tms. Huomaatte, miten paljon hauraampaa ja huokoisempaa sellainen jää on, jonka seassa on jotain muuta kuin pelkkää vettä.